

El secret suís

Caixes negres, diners bruts, evasió de capital, "fons jueu" ... Suïssa s'ha convertit en el fitó de les crítiques dels seus veïns europeus. Entre el mite i la realitat, la banca helvètica busca consolidar una nova imatge.

El paradís suís podria deixar de ser una realitat si prosperen les pressions de la UE, l'OCDE i el G7. Amb l'objectiu de posar fi a la pressió fiscal, el secret bancari podria ser abolit durant la pròxima dècada dins la Unió, una possibilitat que ni Àustria ni el Luxemburg ja no exclouen categòricament.

"El secret bancari no és negociable" repeteixen incansablement els responsables del govern suís. D'ocasions, no els en falten. En pocs mesos, uns quants informes d'organismes internacionals s'han referit més o menys directament a la política fiscal de la Confederació Helvètica. El primer avís important ha arribat dels set països més industrialitzats (G7), els quals han expressat públicament la voluntat de posar fi al secret bancari i a l'evasió fiscal a terme mitjà. Per una altra banda, l'Organització de Cooperació i de Desenvolupament Econòmic (OCDE) té dubtes sobre el règim fiscal suís aplicat a les

societats estrangeres actives en el terreny de les finances, el *leasing* i a les seus de les multinacionals.

La pressió més forta ve de la Unió Europea (UE). Després d'aconseguir que Àustria acceptés a Santa Maria de Feira (Portugal) l'acord sobre l'harmonització de la fiscalitat a Europa el dia 20 de juny proppassat, els Quinze volen ara que la Confederació Helvètica i uns quants països no membres "prenguin mesures equivalents". Segons aquest sistema, els membres de la Unió Europea s'han compromès a generalitzar l'intercanvi d'informacions entre les administracions fiscals per gravar els fruits de l'estalvi dels no-residents

d'aquí al 2010. Així, tot ciutadà resident a un estat membre haurà de "pagar l'import exigible sobre la totalitat de l'estalvi". Concretament, el secret bancari podria ser abolit durant la pròxima dècada dins la Unió, una possibilitat que ni Àustria ni el Luxemburg ja no exclouen categòricament. Objectiu final: posar fi a l'evasió fiscal.

Tanmateix, ningú a Berna, ni tan sols l'esquerra moderada, no proposa l'abandó definitiu del secret bancari. És així que el president dels Verds, Ruedi Baumann, ha suggerit d'aixecar el secret bancari únicament en el cas de les transaccions financeres dels no-residents a Suïssa sospitosos d'evadir

el fisc del seu país. De fet, el Consell federal veu en l'acord de Feira un bon marge de maniobra. Com subratlla el ministre d'economia suís, Kaspar Villiger, "mesures equivalents no vol dir mesures idèntiques". Una prudència política que es pot explicar de moltes maneres.

Entre els arguments oficials hi ha la necessària reforma de la constitució suïssa, la qual hauria de ser sancionada per un referèndum. Ara, les enquestes d'opinió mostren que la majoria de suïssos s'oposaria a la fi del secret bancari, un element clau de la "identitat helvètica". En la mateixa línia, els dirigents de Berna defensen l'obligació de l'estat de preservar l'esfera privada dels individus, considerada un "dret humà bàsic".

Però darrere aquests arguments s'amaguen motius més decisius. En primer lloc, el món de les finances helvètiques aporta l'11% del Producte Interior Brut i més de cent mil llocs de treball a un país

ARXIU / EFE

de set milions d'habitants. Malgrat haver perdut una part important del mercat aquests tres darrers anys, els bancs suïssos gestionen una tercera part de la fortuna privada mundial *offshore* (dipositada fora del lloc de residència). En segon lloc, el govern suís no està

disposat a sacrificar el secret bancari, si països com el Luxemburg (membre de la UE), el Liechtenstein o les illes Anglo-normandes ("dependents" de la Gran Bretanya) no es comprometen abans a respectar l'acord pres pels membres de la UE a Portugal. En tercer lloc, el govern helvètic no vol semblar que es rendeix a les exigències de Brussel·les, fet que la dreta populista de Christophe Blocher sabria aprofitar per tirar endavant una campanya mediàtica contra l'adhesió de Suïssa a la UE, prou complicada en l'actualitat.

Kaspar Villiger, ministre d'Economia suís. La majoria conservadora s'alineà darrere la seva posició, tot rebutjant la possibilitat d'obrir un debat al voltant del secret bancari, enmig d'una gran crispació de la minoria socialista i verda.

Anar guanyant temps. En vist de la pressió europea, el govern suís ha optat per una estratègia de negociació ofensiva: la Confederació Helvètica, sense eliminar el secret bancari, es mostra disposada a col·laborar perquè el seu territori no serveixi per transgredir les futures directrius de la Unió. Aquest objectiu, segons Kaspar Villiger, es podria aconseguir amb

Un segle mogut

La pràctica legal del secret bancari es remunta al 1907, amb la introducció del codi civil suís. En virtut de la protecció de la persona, el client podia exigir confidencialitat. Ara, és l'any 1934 quan el secret bancari s'inscriu en la legislació federal per protegir els detentors de capitals estrangers ingressats a Suïssa. Oficialment, l'article 47 de la constitució suïssa tenia per objectiu de protegir la identitat dels jueus alemanys que havien dipositat fons a Suïssa.

A partir d'aquest moment, la violació de la discreció podia ser sancionada amb una multa important o, fins i tot, amb la presó. Es tractava d'un secret professional anàleg al secret mèdic o notarial. Durant la Segona Guerra Mundial, la Gestapo utilitzà precisament el secret bancari per dur a terme l'extorsió de fons de manera sistemàtica. El sector bancari helvètic esdevingué un món a part, eficaçment protegit per aquesta disposició legal.

El primer sobresalt important per a la banca suïssa arribà tot just acabat el conflicte mundial. A la Conferència de Washington del 1946, els Estats Units reclamaren més de 50.000 milions de pessetes com a reemborsament de l'or nazi dipositat a Suïssa. Protegint-se darrere la neutralitat i el dret internacional, els diplomàtics helvètics aconseguiren de pagar només la meitat de la suma reclamada i, sobretot, no hagueren de divulgar cap dada sobre llurs clients alemanys.

A final dels 60 el renom internacional del secret bancari helvètic va atreure una allau de fluxos de capital estranger a

Suïssa. El Parlament suís aprovà el 1971 l'aplicació d'un impost per mirar d'aturar l'entrada de capitals i el risc d'una crisi inflacionista. Durant els anys 70 els nombrosos escàndols financers de la banca helvètica prepararen el terreny per a un referèndum que preveia de limitar els abusos del secret bancari. Tot i així, l'esquerra va perdre la votació popular del 1984.

A mitjan anys 90 el món helvètic de les finances ja havia entès que el secret bancari absolut no era possible. El 1994 s'aprova la llei contra el crim organitzat i els bancs suïssos comencen a cooperar en el pla internacional. La llei sobre l'emblanquiment del 1998 obliga els bancs a denunciar tot fons d'origen dubtós al Departament de comunicació en matèria d'emblanquiment (MROS). Entre l'abril del 1999 i el març del 2000, més d'1,5 bilions de francs suïssos han estat blocats gràcies a la col·laboració dels bancs. L'MROS ha blocat, per exemple, 300 milions de francs que poden tenir un lligam amb la malversació dels préstecs atorgats pel Fons Monetari Internacional (FMI) a Rússia.

Les conseqüències de l'escàndol de l'anomenat "fons jueu" (implicació dels bancs suïssos amb el règim nazi) en la imatge exterior de la Confederació Helvètica i les pressions de la Unió Europea per a avançar cap a l'harmonització fiscal auguren nous temps difícils per una pràctica amb una història moguda. **J. T.**

El govern suís estudia aplicar un nou impost als ca

Una imatge de la Corporació de Banca Suïssa (SBC), un dels bancs més importants del país helvètic. El desembre de 1997 aquesta entitat va fusionar-se amb el Banc Unificat de Suïssa (UBS), i van formar així un dels grups financers més importants del món.

ARXIU / EFE

la introducció d'un nou impost directe sobre els interessos obtinguts pels capitals estrangers ingressats a Suïssa, el qual s'afegiria a l'actual impost anticipat (el 35%) que s'aplica a aquests mateixos dividendes.

L'executiu suís, a més, és possible que cerqui aliats entre els membres de la UE. Amb l'antic amic fidel, Alemanya, ja no s'hi pot comptar des de l'arribada al govern de Gerhard Schröder, per a qui Suïssa és primer de tot, un país aliè a la UE. En canvi, Àustria, el Luxemburg i la Gran Bretanya semblen els candidats a rebre les trucades de Berna amb l'objectiu de retardar el procés d'harmonització fiscal.

En un altre front, el govern suís preveu l'eliminació de l'impost sobre les transaccions de títols a la borsa. Si el Parlament suís aprova la nova mesura, la Confederació

deixarà d'ingressar uns 50.000 milions de pessetes l'any. Un regal que segons fonts acostades al ministeri d'Economia ja ha donat els primers fruits: la banca helvètica s'ha mostrat molt discreta aquest estiu, malgrat la pressió dels Quinze, i ha deixat al govern suís la tasca de justificar públicament la pràctica del secret bancari i de proposar-hi noves solucions.

Un paradís per a qui? A mitjan juny d'enguany el Grup d'acció financera sobre l'emblanquiment de capitals (GAFI), dependent de l'OCDE, publicava una llista dels països que no respecten els vint-i-cinc criteris de lluita contra l'emblanquiment de diners. Per a satisfacció del govern suís, el país helvètic no hi figurava. Uns altres absents notables eren Andorra, Mònaco, Gibraltar, Hongria o Xipre. En canvi, el petit ducat del

Liechtenstein sí que s'hi troba, juntament amb les illes del Carib i tretze països més.

La llista del GAFI és fins a cert punt sorprenent, si tenim en compte que, pocs dies abans, una comissió parlamentària francesa denunciava el principat de Mònaco per la seva política laxa en la lluita contra la criminalitat econòmica. La mateixa comissió francesa examina ara el cas de Suïssa, per més que l'informe definitiu no veurà la llum fins aquesta tardor. Se n'ha de deduir, doncs, que Suïssa ha deixat de ser un paradís fiscal?

Des de fa deu anys la Confederació Helvètica s'ha dotat d'un dels arsenals jurídics més complets en la lluita contra el diner brut. La llei sobre l'emblanquiment, adoptada el 1998, obliga els bancs a denunciar els fons d'origen dubtós al Departament de comunicació en matèria d'emblanquiment (MROS), amb seu a Berna. Des de l'abril d'enguany, tots els intermediaris financers (fiduciàries, advocats, oficines de canvi...) són sotmesos a la mateixa exigència de control. A més, el govern helvètic està disposat a acceptar la convenció de l'OCDE contra la corrupció dels funcionaris públics. Quant al control sobre els bancs suïssos, la Comissió Federal dels Bancs (CFB) ha emprès unes quantes auditories a filials helvètiques instal·lades a "paradisos fiscals", com ara les Bahames.

Aquestes mesures no són suficients, tanmateix, per a corregir la

Vine a viure els Pirineus

Tant i tan a prop!

Quin cap de setmana! Quan vam pensar en un lloc que tingues una mica de tot, no vàrem triar gens: els Pirineus de Lleida esport i d'aventura, escalada, rutes a cavall. Fins i tot ens hem atrevit a volar en ala delta! A la nit, sopars exquisits i nits d'insònia i somni a les acollidores cases rurals. Ens hem fet una promesa: tornar una altra vegada a Lleida. Aquí tenim tant i tan a prop.

Demana'ns Informació!
Parc de Turisme - Diputació de Lleida
Aparador de correus 027 - 25060 Lleida Tel: 902 10 11 10
Fax: 913 24 55 58 - E-mail: lleidatur@lleidatur.es - www.lleidatur.es

Us agraïm que m'envieuu informació gratuïta de
Informació general Natura Esport / Aventura Cultura Turisme Rural

Noms i cognoms _____ E-mail _____

Adreça _____
Codi postal _____ D.P. _____ Tel. _____

Autoritzo el tractament d'aquestes dades i la seva incorporació a un fitxer administratiu del Parc de Turisme - Diputació de Lleida - per a la realització d'activitats informatives, si no perjudica dels meus drets d'accés, rectificació i cancel·lació.

mala imatge del país. El fet de no considerar la "simple" evasió fiscal com un delictes, fa que Suïssa continuï essent *de facto* un paradís fiscal de les fortunes estrangeres. De fet, moltes de les denúncies que oficialment concerneixen "dinners bruts", en realitat tenen per objectiu de perseguir el capital no declarat al fisc. No hi ha cap xifra pública sobre la suma de diners evadits que transita pel circuit helvètic, però, segons el setmanari suís *L'hebdo*, entre el 60% i el 80% del fons gestionat per certs bancs és possible que siguin diners no declarats -uns deu bilions de pessetes.

La llarga llista de personatges cèlebres amb adreça a Suïssa és prou notable. Per exemple, el campió de F1 Michael Schumacher, instal·lat a Vufflens-le-Château, no ha amagat mai que la seva "preferència" per Suïssa era deguda a la manca de flexibilitat del fisc alemany.

L'últim tabú. La darrera conferència de premsa convocada per la comissió d'Economia de Berna demostrà, una vegada més, que el secret bancari continua essent tabú per a una bona part de la classe política helvètica. La majoria conservadora s'alineà darrere la posició del ministre d'Economia Kaspar Villiger rebutjant la possibilitat d'obrir un debat al voltant del secret bancari, ni d'àmbit nacional ni amb la UE ni amb l'OCDE. Enmig d'una gran crispació, la minoria socialista i ecologista no va poder ni expressar el seu punt de vista en el comunicat final.

Una crispació política que amaga, no gensmenys, una realitat més dolorosa. L'adhesió a la Unió Europea desitjada per sectors importants de la dreta parlamentària passarà, tard o d'hora, per la desaparició d'aquesta pràctica. Tanmateix, les negociacions bilaterals entre Berna i Brussel·les es preveuen dures. Mentrestant, el govern suís haurà de posar a prova les seves aptituds pedagògiques per convèncer una població encara massa lligada al secret bancari.

Jordi Tejel (Suïssa)

La universitat que t'obre al món

La universitat que t'emportes a casa via Internet:

- Psicologia
- Psicopedagogia
(2n. cicle)
- Dret
- Humanitats
(també accés a 2n. cicle des d'altres estudis universitaris)
- Filologia Catalana
(també accés a 2n. cicle des d'altres estudis de filologia)
- Documentació
(2n. cicle)
- Ciències Empresarials
- Administració i Direcció d'Empreses
(2n. cicle)
- Enginyeria Tècnica en Informàtica de Sistemes
- Enginyeria Tècnica en Informàtica de Gestió
- Curs d'accés a la UOC per a més grans de 25 anys

Sol·licitud d'accés:
fins al 21 d'octubre

Inici període lectiu: febrer de 2001

902 141 141

www.uoc.es

Universitat
Oberta
de Catalunya

Pots lliurar la sol·licitud als centres de suport de la UOC a Barcelona, Lleida, Manresa, Reus, Sabadell, Salt, Sant Feliu de Llobregat, Terrassa, Tortosa, Madrid i Brussel·les.

La Universitat sense distàncies